

Ча цвёртая стража

КАМУНИКАТ.О.РГ

Галіна Тварановіч
ЧАЦВЁРТАЯ СТРАЖА

Беласток 2004

KAMUNIKAT.ORG

* * *

Падараваны мне ізноў
секунды, хвілі і гадзіны.
На кроснах лёсу час
снуетца мой яшчэ.
Ізноў зямны падворак,
расчынены гасцінна,
прыняць гатовы крок,
мой шлях трываць далей.

* * *

Вецер са жменю
жаўтлявых сардэчкаў
сыпануў на падворак.
У смелай зялёнай траве
бурштынавы яблык мігціць...

Смак, водар жыцця!
З парога вечнасць гукаецца
пругкаю прагаю – быць!

* * *

Ён наперад ведае
кожны мой уздых –
не тое, што стогн.
І нешта такое ведае,
чаго мне зараз пабачыць
нельга нават здаля,
бо звыш майго зроку.
Ён – беражлівы, спагадлівы,
а я шчымлюся за ласкаю
і ў пару шарай гадзіны,
што сам-насам мушу адбыць...

Шчаслівая!
Магу сабе дазволіць
уздыхаць і стагнаць –
даверлівае дзіця
ля ног
Бацькі-Бога.

ГРАБАРКА

I

Дрэвы крыжовыя
карэннем у сэрцах трываляцца,
а растуць – на Грабарцы.
Знакамі Веры, Надзеі, Любоўі
людское абсаджаны Храм.

II

На Грабарцы пра Творцу гавораць
і ліпы, і сосны, і вольхі.
Неспазнаю сілай святой
высокіх кронаў прасякнуты рух.
Іхняе сонца – царква,
Святая Гара – зямны карабель.

* * *

Душа ў абалонцы плоці –
сама сабе выпадковасць,
пакуль не адшукана апірышча –
згода добраахвотная
пакутаваць.

УСЛЕД МАМЕ

Пакуль спяць дарагія нашы,
у твой бела-сіні кубак –
залацісты пасак наўсцяж,
наліваю ранкам гарбату
насупраць прыціхлае хаты.
Радая сябе падмануць,
быццам шыб не я краналася,
бачу твар твой у кожным вакне...

Тады ўначы асмяглае горла
не наталіла апошнюю смагу
і найсмачнай нашай вадою,
як ні стараліся вочап, вядро
і я з жураўлём над студняю...

Пяшчотны водар плыве
з лёгкім дотыкам промняў ці рук.
Ураселая мята гусцее
над сцежкай да яблынь і груш.
Залацісты пасак наўсцяж
бела-сіняга кубку твайго...

* * *

Дзверы шукаць небяспечна ў сцяне,
за якою цябе ўжо н я м а.
Рака забыцця выхоплівае імкліва
і тутэйшае ў віры свае зглынае,
хоць бы і тупаў цень ўцялеснены побач...

Стань на шляху апошняга кроку –
боль, абьякавы плоці ўладар.
Ратунак.

* * *

На выспе міжчасавай –
чалавечага лёсу порамі,
прысела і аглядаю бязмежжа:
за цілікамі цярпення
красуюць півоні й бээ.
Над ганкам высокім хаты
у гуле святочным пчаліным
заглядаюць у неба гонкія ліпы –
сведкі нашага штодня,
а ён – побач сваю часіну вычэквае...

Няйначай, прыгожы свет хоча яшчэ
праз нас, шчаслівых, папрыгажэць.

* * *

Ружовыя, белыя хвалі пяшчоты.
У бельскіх гародчыках чэрвень.
Нявесты-півоні – плаўная лінія,
пышная форма барока.
І кожны пялётак палічаны
з месцам у зграбнай паставе.
Сваім.

Вось жа задумана колісь дзівосна
і вядзецца нязменна дасюль:
хвалі пяшчоты, зямля ў нябёсах.

* * *

Дзякуй ружам,
барвовым і белай –
ля расхістанай брамы
нечаканаю вартай
усю бясконцую ростань
мужна адпрэчвалі
здрадлівы подых
сумніву.

* * *

Блукае між намі,
стаіць у паветры –
рэха імя, якога не ведаем,
на якое не адгукаемся –
у якім мы ёсць.

* * *

За гаспадыняй
свет далёкі,
а невераёмна блізка,
весняю парою
дрыготкую руку
змусіў браму
зачыніць.

З жыццём
у змове вечнай
кветкі
услед закрасавалі.
З самотаю халоднай
спрачаліся ўпарта
півоні, ружы,
флэксы і вяргіні.

* * *

А можа вось зараз
толькі кволаю просьбай,
адно нясмелым зваротам
тваім – да Богае ласкі
і трымаецца хтосьці,
над пространню лёсу...

* * *

Не прапусціць, не зблытаць ані з чым
вывераны час дакладна іспыту –
запісана ад нараджэння быць
праверанай душы на вернасць
таму, пра што адно здагадваешся тут.

Боль абцяжарыць ці аблегчыць плоць?..
Назад альбо ўперад стыхія панясе
бездапаможнага нявольніка
выпрабавання?
А пры табе вясло тваё і лодка,
скарб сапраўдны ўвесь з табой.
Апала, што лістота ўвосень,
матэрыя, сабраная быццём.
Вяслуй па бурных водах смела
альбо ідзі, калі ўжо навучаны хадзіць,
услед за Тым, Якому шчыра абяцаў
яшчэ пры беразе народзін,
калі дамоўлена было й пра гэты міг і час –
заўжды, паўсюль быць верным абяцаў...

Вывераны час дакладна іспыту.

ПАВОДЛЕ СВЯЦІЦЕЛЯ ФЕАФАНА

*Спасение не от места,
а от душевного настроения.*

Паўсюль адчынены
вароты ў ратунак.

І пространь
гібелі таксама зеўрае –
паўсюль.

З шэрагу братоў магутных
ангел першы і любімы
сябе сапхнуў на дол зямны
сваёй
атрутнаю сваволяй.

І апостал – відавочца
зямной хады Хрыстовай,
адпаў ад Госпада Самога,
а бачыў
цуды і магутнасць Бога.

Між тым
зняволены крыжом
разбойнік на гары Галгофе
адшукаў сцяжыну верную –
у Вечнасць.

ДА СПОВЕДЗІ

Туга і скруха. Раніцою зноў
апрыклую душу нясу у Храм.
Слабізнаю жыццёваю, бы здрадай,
вінюся прад Самім Жыццём.

Над прорваю – мастах надзеі.
Нерашучы, дрогкі крок
апераджае мілажальнасць.
Схіляюся над аналоем.

* * *

Адна ў гняздзе радзінным
успаміны й магілы беражэ.
Малодшая і старэйшая ўжо.
Ад Раданіцы і да Раданіцы –
чырвоных, белых стужак лёт.

Сіротамі свет заселены.

* * *

Няўжо апошняй сечы,
землятрусу, граду,
апошняй страты тут
ужо не абмінуць?

І папярэджаны наўпрост здаўна
наканаванна не аспрэчыць чалавек...

Пачвара, распрасцёртая над светам,
Законы і Любоў, нахабная, глынае,
здэратаванае карэнне ў кіпцюрах.
Растуць рады ахвярныя ўвачавідкі –
пакутнікі у белых вопратках
маўклівыя чакаюць...

Няўжо Армагедону быць,
і вызначана месца ўжо,
і расхінуты шаты часу?..

* * *

*У чацвёртую ж стражу ночы
пайшоў да іх Ісус па вадзе.*

(Мф 14:25)

Золак, світанне.
Чацвёртая стража.
За плячыма ў свету
дзве тысячы год.
І крочыць Хрыстос па вадзе,
бы мерае польны прасцяг.
Змыкае глыбіні, суцішвае вецер
не ў Галілеі ўжо –
Тыверыадскае мора бурлівае
на кожны падв орак увайшло.
І вераю мосціцца шлях
скрозь прастрань адчаю
і страху смяротнае плоці.
Чацвёртае стражы пара.

СЕРБСКІЯ МАТЫВЫ

* * *

Сярод дынарскіх плямён
непасрэдна пасля іхняга прыходу
на Балканскі паўвостраў называецца
ў гістарычных помніках племя драгавіноў.
Паводле Ёвана Цвііна

Разгорнуты лёсы народаў –
укладзены веды, акрэслены шлях.
Гісторыя мусіць патрапіць
падзеі ўцялесніць у час.
Гукае плямёны славянскія
абраная месцам здзяйснення
зямля ў асмужаных далях.

З зялёных азёрных краёў,
па-над прыпяцкіх вод і Дняпра,
уздоўж Віслы, Дунаю
ў мігценне таемных Балкан
спяшае адважна, напорна
асвоіць абсяг абяцаны
русявых драговічаў гурт.

Сёння сумуе ўслед Беларусь –
сербы, сябры і радня...

2.04.2000

* * *

Ізноў – вясновая пара!
Рэха, водгук, водбліск...
Дарагі ўспамінак мкне.

Шчыра, палка ўзыходзіць
да расчыненых нябёсаў
велікодных свечак рэй –
па-над сербскім стольным
спеўным, белым градам,
цнотай белаю каштанаў,
Тэразіяй і Калемягданам,
над спатканнем пекным
плыняў ветлых Савы і Дуная...

...Званы Святога Савы
на Врачару
слухаю ў родным Менску
ля адноўленай Марыі Магдалены...

19.03.1991 – 06.1993

СВЯТАЯ ПЕТКА

Над маім хлопчыкам,
народжаным пятага
у пяты месяц года
і пяты дзень тыдня,
сама святая Параскева
апекавацца, пэўна, мае.
Святою Петкаю называюць
яе ў праваслаўнае Сербіі.
Бялградскай духмянай вясною
па пятым дні травеня
у каштанаў Калемягдана –
парку над Савая і Дунаем –
пыталася я пра сцежку
да імі атуленага Храма –
царквы святой Петкі.
Я мелася шчыра прасіць
у шанойнай святой,
каб увагай сваёю не абмінула
хлопчыка з Беларусі.
Ён сумуе па маме і ўжо
любіць далёкі Бялград...

Толькі ці мела Петка патрэбу
у маім напамінку пра сына?..

Прад святымі іконамі
і крынічкай ў Петкіным Храме
сум мой чыстай слязою спываў.

12.1995

* * *

... Амурат Турский пошел ратью
на сербскаго цара Лазара.
Ибысть вестъ:
убиша бо на Сууме обою,
и Амурата и Лазара.

Ігнацій Смалянін, 1389 год

Дваццаць восьмага чэрвеня.
Дзень сербскай Галгофы.
Задуха ў цэнтры Еўропы.
Над галоўным праспектам
слаўнай колісь дзяржавы
водар струменіць заўзята.
У Вялікае княства Лігоўскае
ці слалі ганцоў за падмогаю...
Не паспяваю на Косава поле –
шэсьць стагоддзяў і межаў слупы.
А ў Крушэвацу ліпамі сцежка
да князева Храма атулена.
Карэнне цярэбіць шляхі –
памяццю глебы прасякнута.
У небе – адным на ўсіх –
аблокі вятрыска пасе.
На лісце, траву, на асфальт
празрыстыя кроплі крыві
са слязьмі ападаюць...

Збалелыя – веру Хрыстову трымаюць
дзесяць братоў маіх Югавічаў.
Стаю на праспекце Скарыны
дваццаць восьмага чэрвеня.

28.06—22.08.1996

СВЯТЫ САВА

Памагаў ён ўсім.
Да спачылага ў вяках
клалі сцежку спакутаваня
не толькі адзінаверцы.

Растка – сын царскі –
паляваў і на аленяў удала,
а абраны быў іншымі ловамі,
у якіх рушацца пекла аковы,
зашчыраваў на Святой гары.

Сава, спачылы ў вяках,
паляўнічы з нябеснае раці,
страшным захопніку быў,
нат знерухомелы й маўклівы,
бо дбаў ён пра ўсіх,
каго распач даймае...

Асвечаны попелам Савы
пагорак врачарскі ў Бялградзе.
Спеліў зялёны мурог
не толькі гаючыя зёлкі...

Магутнымі шатамі Храма
агорнута ўсё наваколле зямное.
Найвялікшай царквою ў свеце
Сава ўстаў на Врочару.

06.1997

* * *

Тут іншы час, чымсьці па ўсёй Еўропе.
Бялград пасляваенны. Нібыта ў сорок пятым
двухтысячны мінае год.

Мост над Савай, што жывая птушка
крыламі магутнымі трымае берагі.
Тут ланцуг з гарачых сэрцаў, рук
паўстаў супроць чарговай пошасці людской.
У вечны вырай разам адляцець
яны гатовыя былі з мастом...

Паранены Бялград не ў сорок пятым.
Сербія забітых памінае ўнукаў
партызан і воінаў апошняе вайны сусветнай.

20—25.09.2000

* * *

Ніне

Дзівосныя колеры, вабныя формы,
чмяліна-пчаліную музыку
хата ціхмяна выседжвае,
нібы квахтуха сваіх птушанят.

У клубнях прыснулая квецень –
абяцаннем цяпла ў мароз –
штуршком адзавецца рукам.

Спеліць вясну пад масніцамі
жанчына вяргіняю-кветкаю.

* * *

Усё, ці ж не ўсё ў прыродзе,
сэнсам адзіным, суцэльным,
з кропкі адной скіравана
і ўвасабляецца, несумяшчальнае бы,
выпадковае на чалавечы розум...

Залева ўскрайкам зімы,
як мусіў бы сівер марозіць.
Грамы па-над графікай крон –
прысадах і паркам зарослым,
што, ведама, грознай прыкметаю.

І раптам скрозь мокрую цемень
да самага сэрца — кліч жураўліны,
адхланне, святло й перамога.

* * *

Пасярод,
у самым сэрцы
усеабдымнага цуду –
свята жыцця –
пацверджання прагай
вечнага шляху свайго
апанаваны, працяты –
сам жа цуд.

* * *

Дзесь там – далёка, блізка,
дзесь за паваротам,
за гэтым часам –
абрысы шляху, лёсу,
шкляной смугою незамгелыя.
Ужо не прадчуванне –
ява, апошня і праўдзівая,
якую, ці ў змозе я прыняць...

* * *

Тайніца магутнага жыцця
адкрылася на беразе пцічанскім --
дажджу, мурашкам, сонцу,
усім дапытлівым вачам.
Гады лічыць нібы занятак марны,
ды мкнеш да сэрцавіны дуба.

* * *

Народжаным у смутак –
пазбыцца смутку як?!.
Калі паблытаны і дні, і ночы,
а душа, як той камяк балесны з
паразбіваных капіляраў, усіх сасудаў.
Можа ўжо пашкоджаных навек
памкненняў светлых і надзей...
Навек – ад нараджэння!..

Падумай толькі, дружа, сам –
нашто было б Яму,
Усемагутнаму Тварцу,
нас слаць сюды на здзек,
дзе кожным летам вадар ліп
і музыкаю *тхне зямля ў фіялетах...*
Звычайна часта забываем мы,
народжаныя ў радасць і палёт,
што смутак толькі так – смуга,
і ёй часова засціць далягляд.
Навала полю шкодзіць,
як каласы стамляюцца да часу
цягнуцца верна ўвысь
і ва ўдзячнасці Ратая славіць.
Нашто было б... падумай, дружа.

* * *

Пасрэдніцтва руплівае
між кветкаю й плодам –
пчала з вулля старога
званкавым днём высокім
клопат свой вялікі
стараецца
напоўніцу адбыць,
не схібіць.
У глыбіню, дзе існасць,
наструнёная ў чаканні,
яна наканаваннем звыш
дакладна ўваходзіць
і тайніцу жыцця пасля
старанна ўкладае ў соты.

Вечная служба пчаліная.
Хораша бацьку пры ёй.
Мёд з дараганаўскіх кветак –
маленства сады і лугі.
Амінь вам, амінь.

* * *

Сам сабой спазнаны
у выбары ўжо ты вольны.
Табою не пакрыўджана.
Дарма дапытваеш здаля.
Вярнулася наўпрост туды,
дзе мне й належыць быць.

Ад той сябе, што ў спеху
паперад шчасцю забягае,
цвіценне бэзу ды ясмiну,
настаў час ратаваць.
Сам сабой спазнаны
у выбары ўжо ты вольны.

* * *

Баюся быць шчаслівым...
За асалоду помшчу,
нібыта ворагу – сабе!
Прэч, лекары і дабрадзеі!..
Выгодней мне пусціць урост –
мой нутраны, мой собскі боль!
Пазбегну я ўцех часовых,
але і клопатаў магчымых.
Не замінайце мне сябе –
таптаць і мучыць,
я мо хутчэй, знясілены, прысну...

* * *

І боль страты, канца –
выспа сыгучая,
багно ненаежнае,
вір укрутлівы –
аднойчы, бы раптам,
станеца в о п ы т а м.

Ручніком часу асушаны слёзы.

* * *

Адной Айчынаю і шляхам
на лапіку зямным спалучаны
урослыя ў лёс, намераны аднойчы,
яліны векавыя, а нявечныя,
і я, смяротная – да іх тулюся.
Мы разам тут, адзін наш час,
адна дарога на ўсіх – угору.

Кронамі аблогі гушкаюць,
мой жыццяпіс кругляе ў іх ствалах.

**ДА “ФАНТАСТЫЧНАЙ СІМФОНІІ”
ГЕКТОРА БЕРЛІОЗА**

Няма тае жанчыны
Сярод прадметаў, рэчаў.
Час паглынуў яе хаду.

Няма й музыкі ўжо даўно.
Згарэў не ў полімі пачуццяў,
Хоць бушаваў пажар у ім.
Прыгаршчай гадоў няўмольных
Патушаны касцёр чупрыны.

А жыццё хвалюе, абяцае.
Растулены ў Вечнасць час.
І кожны раз – наноў.

* * *

Гэты сланечнік –
прагны ласкавай увагі
найперш усяіснага сонца,
верны свяцілу да скону,
не ўзгадаваны шчасліва
ля хаты драўлянай
у натоўпе сябрыны
сваёй круглатварай.

Гэты сланечнік
карэньчыкам жвавым
на могілках
утрываліўся.

* * *

Жыццё –
час, узяты ў дужкі падзей,
падзей народжаны,
па падзеях раскладзены,
у падзеі ўштукаваны.
Падзея сведчыць пра час
і па ёй час вызначаецца –
час нараджэння і час смерці,
прамінанне, успамін і надзея.

Вось і я
прытаілася за выпадкова нібыта
адкрытаю дужкай свайго жыцця.
Разумнейшы за мяне
майго часу пачатак –
невывадковасць імгнення,
якому заключнаю дужкаю
суджана стаць –
ведае.

* * *

Хросная на Спаса
яблыка матулі
на грудок сунічны
зноў не пакладзе.
Абміне й дачушку,
свёкраў, брата, мужа...

А вялікі ж яблык кош
мусіла б свяціць...

* * *

Запрошана была за стол
падчас Успення Багародзіцы Прачыстай,
у ноч, калі Гасподзь сышоў узяць
Душу Яе – немаўля, народжанае
заступніцтвам і ратаваннем свету...

За стол прысела побач з мамай,
павіталася з дзядулем Аляксандрам.
Было тут шмат яшчэ знаёмых,
якіх не бачыла даўно
і нат не думала калі сустрэць.

На распыты казала штосьці
у радасці ад мамінае радасці.
Цякла няспешная размова.
За сваю мяне тут прызнавалі.
Была ўжо я нібыта дома –
побач з мамай дом паўсюль...
Ды ўсё чамусь цясней, шчыльней
плячом ў плячо бяседнікі.
І месца ўжо бракуе мне.
Неахвотна паднялася, ківаюць строга:
“Адвела радзіну і сяброў,
пагасцявала крыху й досыць.

Ідзі, сядай за і н ш ы стол.
Там чаша-чара ўжо твая суме
і верасы твае ліловай хваляй...”

Пайшла. Ё расплюшчаныя вочы
Успенне Багародзіцы
ранкам светлым устала.

* * *

Месы арганнай шляхі
звалі кудысьці далёка,
настойліва вабілі высямі...
І жыццё вырастала ў жыццё,
нагавала стукам салодкім
уладна знутры пра сябе...

Сына на стромах арганых
неяк застала аднойчы –
нібы добра знаёмаю сцежкай
імкнуў ён душою ўвысь.

* * *

Мастачцы Галіне Раманавай

Дзьмухаўцамі абсаджана лета.
Сярод парашутаў пухнатых –
Крыла стрыказінага цень.
Трымціць, мігатліва сляшае.

Дзьмухаўцы з ветракамі – паветра.
Як жыццё – стрыказінае лета.

* * *

У пару, калі сонца й васільковага неба
над зямлёю зялёнай так шмат,
здаецца на могілках нават –
Вечнасць далонямі свет ахінула:
усе ўжо спачылі, хто меў адысці.

І якое ж здзіўленне, спалох –
рыдлёўкі ў руках далакопаў,
тымчасовая рана зямлі.
У блакітнай царкве адпяваюць кагось.

НА ГРАБАРЦЫ

У водбліску Фаворскага святла
пад прыхільным позіркам Хрыста,
Які сустрэчай з Іліёй і Маісеем
вучням сілы ў веры надаваў,
манахія Аляксандра па літургіі
кветкі парадкавала ля Храма.

Найпрыгожае й пяшчотнае,
чым дню зямля ўсміхнулася –
запозненыя жоўтыя вяргіні
і астры раннія бялюткія
з гародчыкаў вясковых
на Грабарку ўранні
прынесены з надзеяй і любоўю.

І здалося, прыпыніўся час –
Гаспадар яго загледжаны
у хараство зямное.

* * *

Тут ва ўсім –

Мама.

Адна вялікая ласка
ад зямлі да нябёс.

Шчымліваю праўдай

спывае вада –

Пціч у Прыпяць,

жыццё ў таемны працяг.

І я табой станаўлюся –

Мама.

* * *

Гасподзь Бог,
Які спазнаў гэты свет
акром як дотыкам, зрокам, слыхам,
найперш недасягальнай пакутаю
Спаса й Збавіцеля Адзінага –
Сам Любоў,
дае прыклад любові
да таго, што сябе адмаўляе
несупынным, бясконцым памкненнем
у відавочнасць знікнення,
крэсліць і адчужае, вымучвае
і разам – не спасцігнуць! – навучае,
як у Любові знайсціся
смакоўніцаю не пустой –
з плодам.

* * *

Цеханавецкі збанок,
бельская хата,
а верасы – з Дараганавы,
што ў Пцічы на плячы
хваёвае прымасцілася.

Ад жніва да жніва –
мой абярог,
варта нядрэмная,
спадчына дрыгавічоў –
грамнічнае полемя
верасоў.

* * *

Калі ў ракавіну цёмную жамчужніцы...
Максім Багдановіч

У жамчужніцы свету
сціплай пясчынцы –
як патрапіць, паспець,
ці суджана й мне
жомчугам стацца
між іншых, больш вартых,
прасякнутых светлаю воляй
Світаньня...

Змест

- “Падараваны мне ізноў” 5
“Вецер са жменю” 6
“Ён наперад ведае” 7
Грабарка 8
“Душа ў абалонцы плоці” 10
Услед маме 11
“Дзверы шукаць небяспечна ў сцяне” 12
“На выспе міжчасавай” 13
“Ружовыя, белыя хвалі пяшчоты” 14
“Дзякуй ружам” 15
“Блукае між намі” 16
“За гаспадыняй” 17
“А можа вось зараз” 18
“Не прапусціць, не зблытаць...” 19
Паводле свяціцеля Феафана 20
Да споведзі 21
“Адна ў гняздзе радзінным” 22
“Няўжо апошняй сечы” 23
“Золак, світанне” 24
Сербскія матывы
“Разгорнуты лёсы народаў” 25
„Ізноў — вясновая пара” 26
Святая Петка 27
“Дваццаць восьмага чэрвеня” 29

- Святы Сава **31**
„Тут іншы час, чымсьці...” **33**
“Дзівосныя колеры...” **34**
“Усё, ці ж не ўсё ў прыродзе” **35**
“Пасярод” **36**
“Дзесь там — далёка, блізка” **37**
“Тайніца магутнага жыцця” **38**
“Народжаным у смутак” **39**
“Пасрэдніцтва руплівае” **40**
“Сам сабой спазнаны” **41**
“Баюся быць шчаслівым...” **42**
“І боль страты, канца” **43**
“Адной Айчынаю і шляхам” **44**
“Да *Фантастычнай сімфоніі*...” **45**
“Гэты сланечнік” **46**
“Жыццё” **47**
“Хросная на Спаса” **48**
“Запрошана была за стол” **49**
“Месы арганнай шляхі” **51**
“Дзьмухаўцамі абсаджана лета” **52**
“У пару, калі сонца...” **53**
На Грабарцы **54**
“Тут ва ўсім” **55**
“Гасподзь Бог” **56**
“Цеханавецкі збанок” **57**
“У жамчужніцы свету” **58**

KAMUNIKAT.ORG

БІБЛІЯТЭКА
Беларускага літаратурнага аб'яднання
“БЕЛАВЕЖА”

Серыя заснавана ў 1990 г.

Кніга пяцідзсятая

Рэдактар
Ян Чыквін

Тэхнічны рэдактар
Павел Бельскі

Фатаграфія
Уладзімір Сіз

Publikacja ukazuje się
dzięki pomocy finansowej
Ministerstwa Kultury

© Copyright by Halina Twaranowicz, 2004

Skład: Wydawnictwo PRYMAT
Białystok, ul. Zwycięstwa 26C/7
Druk Offset-Print,
Białystok, ul. Broniewskiego 14

ISBN 83-85918-39-6
Nr 50